

ПРАВНИ КОНТИНУИТЕТ ИЗМЕЂУ КАЗНЕ ДОЖИВОТНОГ ЗАТВОРА И КАЗНЕ ЗАТВОРА ОД 30 ДО 40 ГОДИНА

У кривичном закону задржан је правни континуитет посебне врсте казни затвора прописаних за најтежа кривична дела и најтеже облике тешких кривичних дела и то између казне затвора од 30 до 40 година („Службени гласник РС“ бр. 72/09, 121/12 и др. закон) и казне доживотног затвора („Службени гласник РС“ број 35/2019).

Из образложења:

„Бранилац у захтеву за заштиту законитости истиче да су нижестепени судови побијаним пресудама, учинили повреду кривичног закона на штету окривљеног, из члана 439. тачка 2) ЗКП, јер је након извршења кривичног дела које је предмет оптужбе, а пре правноснажног окончања кривичног поступка дошло до измене Кривичног законика тако да окривљени може бити осуђен у најдужем трајању до 20 година затвора.

Одредбом члана 5. став 1. Кривичног законика („Службени гласник РС“ бр. 72/09... 35/2019) прописано је да се на учиниоца кривичног дела примењује закон који је важио у време извршења кривичног дела, а према одредби става 2. истог члана, ако је после извршења кривичног дела измењен закон једном или више пута, примениће се закон који је најблажи за учиниоца.

Чланом 43. Кривичног законика који се примењивао од 11.09.2009. до 30.11.2019. године, којим су прописане врсте казни, одређено је да се учиниоцу кривичног дела могу изрећи: казна затвора, новчана казна, рад у јавном интересу и одузимање возачке дозволе.

Чланом 45. став 1. Кривичног законика, који се примењивао у време извршења кривичног дела прописано је да казна затвора не може бити краћа од 30 дана нити дужа од двадесет година. Ставом 3. овог члана одређено је да се за најтежа кривична дела и најтеже облике тешких кривичних дела може уз казну из става 1. изузетно прописати и казна затвора од 30 до 40 година.

Законом о изменама и допунама Кривичног законика („Службени гласник РС“ број 35/2019) који је ступио на снагу и примењује се од 01.12.2019. године, у одредби члана 44а у ставу 1. предвиђено је да се за најтежа кривична дела и најтеже облике тешких кривичних дела може уз казну затвора изузетно прописати и казна доживотног затвора.

Одредбом члана 114. тачка 5. Кривичног законика („Службени гласник РС“ број 72/09) који се примењивао од 11.09.2009. до 30.11.2019. године је прописано да ће се затвором од најмање 10 година или затвором од 30 до 40 година казнити онај ко другог лиши живота из користољубља, ради извршења или прикривања другог кривичног дела, из безобзирне освете или из других ниских побуда.

Законом о изменама и допунама Кривичног законика („Службени гласник РС“ број 35/2019) је за ово кривично дело у ставу 1. тачка 5. члана 114. Кривичног законика предвиђена казна затвора од најмање 10 година или доживотни затвор.

Несумњив је правни континуитет посебне врсте казни прописаних за најтежа кривична дела и најтеже облике истих кривичних дела имајући у виду одредбе општег дела Кривичног законика (врсте казни, претпоставке и услови за прописивање казне затвора...) чланом 43, чланом 45. став 3. Кривичног законика („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 121/12... 35/19) у Кривичном законнику важећем у конкретном случају у време

извршења кривичног дела била је прописана посебна врста казне - затвор од 30 до 40 година, док је у време суђена то доживотни затвор (члан 44а Кривичног законика).

Посебан део Кривичног законика у време извршења кривичног дела тешко убиство из члана 114. тачка 5. Кривичног законика, прописује могућност да суд изрекне окривљеном затвор од 30 до 40 година, за коју казну се суд и определио и окривљеног осудио на казну затвора у трајању од 30 година у коју му се урачунава и време проведено у притвору.

С обзиром на то да су казне затвора од 30 до 40 година и доживотни затвор посебне врсте казне које су у кривично правни систем уведене као замена за укинуту смртну казну, неприхватљив је став одбране, да је казна затвора од 20 година најблажа и стога једина казна која се у конкретном случају могла изрећи окривљеном, нижестепеним пресудама није повређен закон на штету окривљеног и стога је захтев за заштиту законитости браниоца одбијен као неоснован.“

(Сентенца из пресуде Врховног касационог суда Кзз 1430/2020 од 4.2.2021. године, утврђена на седници Кривичног одељења од 29.11.2021. године)